

MATURA IZ ENGLESKOG JEZIKA

*Klara Polak-Poljarević**

Srednja škola Pavla Rittera Vitezovića, Senj

Matura iz engleskog jezika prirodan je završetak četverogodišnjeg obrazovanja tijekom kojeg je učenik ne samo usvojio brojna znanja putem ponuđenih mu podataka i činjenica, nego je i također ovladao do prihvatljive razine svim oblicima komunikacije na stranom jeziku, od čitanja i slušanja do govora i pisanja. Na završnom ispitu, koji se sastoji od pismene i usmene provjere, on će pokazati u kojem je stupnju sposoban učiniti ponuđene mu zadatke. Ali, matura je i više od toga. To je ispit na kojem će učenik pokazati je li naučio učiti, tj. do koje je mjere razvio sposobnost razmišljanja i zaključivanja, organiziranja i sažimanja sveukupnog znanja s ciljem da se to znanje primijeni u konkretnoj situaciji. I na kraju, na ovom ispitu, koji se ne bez razloga zove ispit zrelosti, učenik bi trebao pokazati poštovanje i povjerenje i u samoga sebe i u ljude koji ga okružuju. Iz ovih odlika nužno proizlaze još dvije, samostalnost i poduzetnost, koji će mu biti nužni za uspjeh u budućem životu.

Gljučne riječi: matura, povezanost predmeta, navika učenja

Svoje viđenje i organizaciju mature utemeljila sam na uvjerenju da bi učenici na kraju gimnazijskog školovanja trebali znati učiti, tj. da bi trebali znati usvojeno znanje primijeniti u stjecanju novog. Potvrdu ispravnosti ovog mišljenja našla sam kod Vrhovac (1998) i kod Bird (1993). To znači da bi učenik koji polaže maturu, npr. iz društvenih predmeta, trebao uočiti njihovu povezanost, te zadani problem rješavati u njegovoj cjelokupnosti. Na taj način učenik bi ne samo kvantitativno, nego i kvalitativno poboljšao naviku učenja koja će mu trebati u budućem školovanju.

PRIPREMANJE UČENIKA ZA ISPIT ZRELOSTI

Maturant opće gimnazije svoje znanje stječe polako, uporno i strpljivo sve četiri godine, pohađajući redovno nastavu te slušajući pažljivo izlaganja i objašnjenja, ali i aktivno sudjelujući u nastavi. Nastavni proces je živ i dinamičan. Oblici rada različiti su i zanimljivi. Radne prilike u razredu je lako postići ako se stal-

no održava učenička pozornost, a profesor je osvježava donošenjem novog i raznolikog materijala. Udžbenik koji je propisalo Ministarstvo je dobrodošao, ali nastava se nikako ne smije temeljiti samo na njemu, tj. na jednoj knjizi. Naime, u tom slučaju on postaje ograničavajući i uspavljajući element koji stvara monotoniju i nezainteresiranost, pa učenik postaje pasivan.

Nastavnik bi trebao proširivati zadanu temu, tj. aktualizirati je tako da donosi druge tekstove slične tematike, izreke i poruke (skinute s Interneta), fotografije, karte, plakate, audio i videokasete... i poticati učenike da to i sami rade, tj. da donose u školu sav materijal koji im se čini prikladan za rad na satu. Njihovo slušanje, čitanje i gledanje TV-a, videokaseta, ili surfanje po Internetu, te promatranje svega što se oko njih i u njima zbiva nije gubljenje vremena, nego je to vrijeme za akciju, tj. rekreaciju. Učenici će s vremenom steći naviku donošenja razne jezične građe, te će to rado i često činiti. Ovakvo skupljanje nikako nije samo sebi svrha, nego se radi o poticanju učenika na razmišljanje i djelovanje. Istodobno se razvija i

izgrađuje njihov kritičan odnos prema skuplje-
noj građi kao i sposobnost selekcije i suradnje.
Jedan od načina da se to postigne jest usmjeriti
njihovu pozornost na strogo označen zadatak,
npr. sažimanje teksta na zajednički naslov, saži-
manje teksta na 50 – 60 riječi, davanje pod-
naslova, traženje ključnih riječi i rečenica (*key
words*) i sl. Ovako radeći tijekom četiri gimna-
zijske godine, a posebno u posljednje dvije,
učenik je na kraju spreman pristupiti i završ-
nom ispitu-maturi.

TEME ZA RAZMIŠLJANJE I PRIPREMU

Radeći na opisani način, tijekom marljivog
skupljačkog rada izdvojile su se određene teme
(abecednim redom):

Addicts / Adventures / Animals (Pets) / Art /
Celebrations (Holidays) / Computers / De-
ath – Illness / Ecology / Environment /
Education / Entertainment / Equality
(Human Rights) / Family (Home – House) /
Fashion / Food / Future / Generation Gap /
Health / Heroes – Heroines / Humanity /
Humour / Jobs / Languages (British and
American English) / Literature / Mass
Media / Money (Business – Career) /
Music / Politics & Politicians / Religion /
Space (SF) / Sport / Travelling (Tourism) /
Violence (Wars & Terrorism).

Tekstovi koji su se odnosili na te teme sta-
vljeni su u velike kuverte, na kojima su bili ispi-
sani nazivi tema i to ili na engleskom ili hrvat-
skom jeziku, jer u oba slučaja mogu biti kori-
sno upotrijebljeni. U vrijeme kada se u školi
određuju teme za ispite, profesor, ovisno o
broju prijavljenih učenika, izabire određeni broj
tema, te ih daje učenicima na uvid kako bi se
mogli barem informativno pripremiti.

ISPIT – PISMENI DIO

Pretpostavimo da se za ispit prijavilo sedam
učenika različitog znanja. Profesor priprema
deset kuverata, u kojima su izabrani tekstovi i

zadaci koji ih prate. Ako želi, profesor može na
svaku kuvertu ispisati ime učenika kojem su
zadaci namijenjeni, jer ih je, znajući svoje uče-
nike, prilagodio njihovu interesu i znanju, ali
ne mora to učiniti. Izbor može biti i slučajan
(izvlačenje), ali učenici tada imaju pravo za-
mijeniti odabrane tekstove za rezervne, što i
nije neki nedostatak, jer svi imamo više ili ma-
nje sklonosti za određene teme. Za ilustraciju
rečenog prilažem zadatak iz 1998. god.

Možda je ovo preambiciozno, ali učenici
imaju četiri sata (240 min) vremena za rad, što
je po mom sudu dovoljno i za razmišljanje i za
pisanje. Plan rada na koji ih profesor upućuje
na početku ispita izgleda ovako:

1. Prvo, letimično čitanje i pregledavanje za-
dataka (skimming – oko 15 min)
2. Drugo čitanje – razmišljanje, traženje ne-
poznatih riječi i izraza, njihovo zapisivanje
(brainstorm – 30 min)
3. Treće čitanje – početak pisanja, vađenje rije-
či iz rječnika. Ovdje treba istaknuti da je
korištenje rječnika vremenski ograničeno na
20 – 30 min. Učenike treba upozoriti da
traže samo bitne riječi i izraze (*key-words*).
Učenici ne smiju zlorabiti rječnike čitajući
gramatička pravila i prepisujući ih. Treba ih
ohrabriti da se pouzdaju u svoje znanje
(oko 45 min).
4. Temeljiti rad (*hard work*) – polako i smire-
no rješavanje svih zadataka redosljedom
koji učenik sam izabere (120 min).
5. Pregledavanje svega učinjenog i eventual-
no ispravljanje uočenih nedostataka (*che-
cking* – 30 min).

ISPIT – USMENI DIO

Nakon što su svi radovi pregledani i ocije-
njeni, što je vrlo težak i odgovoran posao, a o
čemu bi trebalo zasebno govoriti, učenici pri-
stupaju i usmenom dijelu ispita. Mislim da bi
učenici koji su pismeni rad napravili korektno,
kvalitetno i zrelo, trebali biti oslobođeni usme-

nog dijela ispita. Osim što bi im to bila nagrada za odličan rad, taj bi potez imao i praktičnu vrijednost, a to je ubrzati tijek ispita, što bi smanjilo napetost i nervozu koja, unatoč svim pripremama, vlada i kod učenika i kod profesora. No, kako to za sada nije praksa, svi učenici nakon obavljenog pismenog dijela ispita iz engleskog pristupaju i usmenom dijelu, koji može izgledati ovako:

Učenik izvlači pitanja, tj. papirić na kojem su obično tri pitanja. Praksa je da je jedno pitanje vezano za provjeru sposobnosti komunikacije na stranom jeziku, a druga se odnose na provjeru gramatičkih pravila i konstrukcija. Kad izvuče pitanja, učenik ima 5 – 10 min vremena za razmišljanje i koncentraciju.

Usmeni ispit može izgledati i ovako:

Profesor, držeći u ruci učenikov rad, započinje razgovor o onome što je učenik pisao. (Well, can you tell me what you think about your work (theme)? Are you satisfied with the tasks? And your answers? What would you like to change in it?... There are some mistakes, for example, you've written... What's wrong with this...? Can you think of some other expression...)

Ako učenik rado sudjeluje u takvom načinu ispitivanja, ispitati i ocijeniti takvog učenika nije problem. No, ako se on povuče i zatvori, profesor pristupa *klasičnom* načinu ispitivanja pomoću *papirića*. Osim pitanja na papiriću, profesor može učeniku ponuditi i slikovnu građu o kojoj učenik priča ili samostalno ili pomoću postavljenih pitanja.

Usmeni ispit traje 20 – 25 min po učeniku.

REFERENCIJE

- Bird, K. (1993). Learner Development, Teacher Responsibility. *English Teaching Forum* 31, 4, 26 – 29.
- Udović, T. (3. srpnja 1995). Legenda o levisicama, Rijeka, *Novi list*, str. 33
- Vrhovac, Y. (1998). Učenje jezika za novu Europu. *Strani jezici XXVII*, 1, 25 – 35.

THE SECONDARY-SCHOOL GRADUATION EXAM IN THE ENGLISH LANGUAGE

Summary

To my mind the secondary-school graduation exam in English should assess whether the students, at the end of their secondary school education, know how to learn, which means that they should be able to use their knowledge as a means of achieving new knowledge. Vrhovac (1998) and Bird (1993) have expressed similar opinions in relation to this topic as well. If a student, for example, takes the exam in the social sciences, she/he is expected to know the connections between fields and thus solve the given problem in its totality. Doing so, the student improves his/her learning habits not only in terms of quantity but quality as well, which is extremely important for his/her further education.

Key words: secondary-school graduation exam, connections between school subjects, learning habits, further education

Prilog

ZADACI

- I. Read the text THE STORY OF LEVI'S and translate it into Croatian
- II. Read the text COCA COLA HAMBURGER I LEVISICE and translate it into English
- III. Look at the photos and write your comment on them in a few sentences

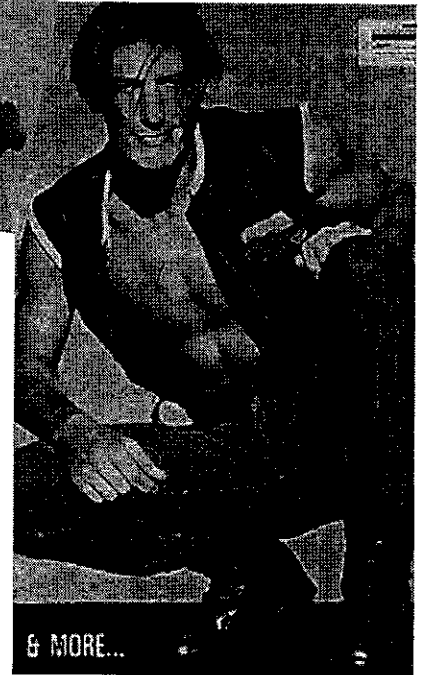
THE STORY OF LEVI'S

There wasn't much in the way of competition when the original jeans first appeared back in the 1800s. An European immigrant, Levi Strauss, had arrived in San Francisco during the California gold rush, ready to sell textiles. As legend has it, what the prospectors told him they really needed was sturdy pants.

In 1850 Levi rounded up the stallions and hitched them to a pair of pants-pants so tough that he promised a new pair free if the pants ripped. The demonstration was successful, and this symbol was put on the back of each pair of original blue Levi's.

The first jeans were actually made out of brown canvas, but by the time the first patch was introduced, Strauss had switched to heavy cotton fabric made in Nimes, France. Naturally, it was sold as serge de nimes. Crossing the English Channel, serge de nimes became simply denim.

The word jeans came from what the French called cotton trousers worn by ancient-day Italian sailors and named them after the city Genoa. The term, however, was disliked by Strauss. It wasn't until well after his death in 1902 that the company began to call Levi's blue jeans.

6 MORE...

II. Coca Cola, hamburger i levisice

Što u današnjoj kulturi odjevanja predstavljaju traperice? Japanski interesi i ludovanje za iznošenim levisicama nije nastalo bez razloga. Nošenje traperica u različitim je vremenima imalo različitu funkciju. Nakon teško praktičnih razloga, traperice se počinju nositi i zbog pripadnosti nekim društvenim skupinama, kao simbol neformalne životne filozofije ili bunтовništva protiv ustaljenih društvenih normi i vrijednosti.

Na vrhu opće popularnosti su svakako levisice, koje su neprijeporne ne samo zbog svoje kvalitete, već i zbog onog što predstavljaju. To dobro znaju i tvrtkine propagandni stručnjaci, koji su u više reklama koristili tipično američke povijesne motive koji uključuju i razvoj tih traperica (prvi američki doseljenici i sl.). Tako su levisice postale simbolom američkog duha jednako kao i Coca-Cola ili hamburgeri.

Primljen 4. 4. 2001.
Prihvaćen 16. 4. 2001.

EUROPHRAS – Bulletin 2/00, Zürich, 2000.

Željka Matulina*
Filozofski fakultet, Zadar

Europsko društvo za frazeologiju (Europäische Gesellschaft für Phraseologie / European Society of Phraseology / Société Européenne de Phraséologie), poznato i pod imenom *EUROPHRAS*, objavilo je krajem 2000. god. drugi broj svoga *Bulletina*. Glavni urednici Annelies Häcki Buhofer (Basel) i Harald Burger (Zürich) sadržaj časopisa podijelili su na tri cjeline. U uvodnome dijelu predsjednik Društva, Harald Burger, obraća se članovima uz prigodne božićne i novogodišnje čestitke, a nakon toga slijedi prikaz Godišnje skupštine *EUROPHRAS-a*, koja se održala 17. lipnja prošle godine, u švedskome gradu Askeu. Drugi dio sadrži izvješće s istoimenog međunarodnog znanstvenog skupa iz frazeologije *EUROPHRAS 2000.* (15. – 18. lipnja), a u trećem su dijelu obavijesti o najnovijim radovima i znanstvenim projektima iz frazeologije, te popis bibliografije.

Na Godišnjoj skupštini *EUROPHRAS-a* razmatrano je šesnaest točaka dnevnoga reda. Glavnina se odnosila na formalna pitanja ustrojstva Društva, izmjene u Statutu, članstvo i financije. Trenutačno Društvo ima 140 članova, što je u usporedbi s prošlogodišnjim stanjem veliki porast zanimanja za frazeologiju, novi članovi stalno se primaju. Relevantni podaci nalaze se na web-stranicama Društva:

www.europhras.unizh.ch. Gertrud Gréciano (Strasbourg) izvijestila je nazočne da je *Europsko društvo za frazeologiju* od sada uključeno u Europsku znanstvenu mrežu, a Csaba Földes (Veszprém), koji je preuzeo rad na prikupljanju i uređivanju bibliografije *EUROPHRAS-a*, obavijestio je da će se ubuduće ti bibliografski podaci moći uvrstiti i u bibliografski fondus *EURALEX-a (European Association of Lexicography)*. Bibliografski podaci *Bulletina* temeljit će se i nadalje na trima kategorijama ra-

dova: (a) sažecima završenih diplomskih i magistarskih radova; (b) sažetima prikazima doktora i (c) kratkim prikazima znanstvenih projekata. Godišnje skupštine *EUROPHRAS-a* i ubuduće će se, paralelno s istoimenim znanstvenim skupovima, održavati u razmacima od po dvije godine, te u skladu s dosadašnjom tradicijom na germanističkim institutima europskih sveučilišnih središta. Prihvaćena je odluka o mjestu održavanja sljedećih triju sastanaka: 2002. god. skup će se održati u Njemačkoj, 2004. u Švicarskoj, te 2006. u Finskoj. Glavni organizator skupa u Njemačkoj bit će Jan Wirrer (Bielefeld), a zainteresirani članovi već mu sada mogu poslati sažetke planiranih referata. Na Skupštini je prihvaćen prijedlog da članovi koji prebivaju izvan Njemačke i Švicarske godišnju članarinu mogu uplatiti za vrijeme skupa *EUROPHRAS-a*, a s radošću je primljena odluka Predsjedništva da se članovima koji dolaze iz zemalja sa „slabijom valutom“ odobri umanjen iznos godišnje članarine, te da im se pruži financijska pomoć za sudjelovanje na ovome skupu. Na Skupštini je prihvaćen prijedlog o utemeljenju časopisa koji će se zvati *International Journal of Phraseology*.

Drugi dio *Bulletina* donosi izvještaj Laurenta Gautiera (Dijon) o znanstvenome skupu održanom u Aske-u, od 15. do 18. lipnja prošle godine, pod nazivom *EUROPHRAS 2000*. To su organizirali Germanistički institut Sveučilišta u Uppsali (Švedska) i *Europsko društvo za frazeologiju* (Zürich), ali je najveći dio organizacijskoga posla odradila Christine Palm Meister (Uppsala), pa joj je na skupu odano posebno priznanje. Pročitano je 70-ak referata, veoma raznovrsnih tema i smjerova u suvremenoj frazeologiji. Obuhvaćena su sva relevantna frazeološka pitanja u najužem i naj-

* Željka Matulina, Filozofski fakultet u Zadru, Odsjek za njemački jezik i književnost; Obala Kralja Petra Krešimira IV., br. 2, 23000 Zadar; e-mail: matulina@ffzd.hr

širem smislu riječi, od idioma, imeničkih i glagolskih konstrukcija, raznih vrsta kolokacija do poslovice, šabloniziranih rečenica i kliširanih tekstnih obrazaca, a dotaknuta su i neka rubna područja, u kojima frazeologija graniči s drugim znanostima. Radni jezici skupa bili su njemački, engleski i francuski, a u izlaganjima predmet opisa bili su, osim ta tri jezika, još i nizozemski, ruski, finski, mađarski i španjolski. Jezični sustav, njegova primjena i kontrastivna analiza bila su tri glavna metodološka polazišta u proučavanju frazeoloških pojava. U referatima, koji su se odnosili na opis sustava, težište je stavljeno na istraživanje uvjeta pod kojima se slobodne leksičke jedinice spajaju u čvrste frazeološke sklopove: na procese frazeologiziranja, metaforiziranja, leksikaliziranja i gramatikaliziranja. U nekim se izlaganjima razmatrao suodnos formalno-sintaktičke i semantičke strukturiranosti idioma. Većina je radova tematizirala *primjenu frazeoloških* jedinica u tekstu, a među tekstnim vrstama najviše se radova bavilo tekstom javnih medija, stručnim tekstom i književnim tekstom (roman, esej, dnevnik, biografija i priče za djecu). U nekoliko referata iznijete su zanimljive postavke o figurativnosti frazeoloških izraza, a tu su temu dopunila izlaganja o međusobnoj povezanosti frazeologije i slikarstva. U brojnim referatima, izvedenim na *kontrastivnoj analizi*, težište je stavljeno na postupke opisa kulturnospecifičnih dijelova frazeološkog fundusa, a u nekoliko izlaganja razmatrano je pitanje leksikografske obrade frazeoloških izraza i paremija, te postupci razgraničenja nacionalnih, regionalnih i dijalektalnih varijanata. Neki su referati istaknuli didaktičke aspekte frazeologije.

U trećem dijelu *Bulletina* nalaze se sažeci diplomskih i magistarskih radova, doktorskih teza i habilitacijskih radova, te znanstvenih projekata iz frazeologije, koji su u razdoblju od 1999. god. do danas završeni ili prihvaćeni. Popis je sastavljen na temelju bibliografskih podataka primljenih od članova Društva, pa je razumljivo da ti podaci još ne mogu pružiti cjelovitu sliku o frazeološkim istraživanjima koja se provode na raznim europskim sveučili-

štima. Budući da je jedan od glavnih ciljeva ovoga Društva omogućiti međunarodnu razmjenu znanja na području frazeologije, Društvo svoj časopis prepušta za skupljanje bibliografije i obavještavanje o stanju u struci, te poziva sve zainteresirane da – bez obzira na jezik koji proučavaju – pristupe Društvu i pošalju podatke o svojim radovima. Slijedi izbor tema (diplomski radovi): S. Fomina (mentorica, Rusija), *Njemačke i ruske poslovice s komponentama „život“ i „smrt“ s etnokulturalnog aspekta*; [S. Fomina], *Religijski pojmovi „bog“, „duša“ i „anđeo“ kao sastavnice njemačkih i ruskih fraza i paremija*; [S. Fomina], *Vlastita imena u njemačkim i ruskim frazeološkim izrazima i paremijama s interkulturalnog stajališta*; S. Tappe (Njemačka), *Šablonizirani jezični izrazi. Postupci argumentiranja u kontekstu prisilnog preseljavanja Nijemaca u DDR*; (magistarski radovi) S. Anane (Njemačka), *Usporedba njemačkih i marokanskih poslovice o „sreći“ i „nesreći“ s posebnim obzirom na primjenu u nastavi njemačkog kao stranog jezika*; A. Heine (Njemačka), *Imeničke konstrukcije s funkcionalnim glagolima u sustavu i tekstu s posebnim obzirom na nastavu njemačkog kao stranog jezika*; B. Steiner (Njemačka), *Frazeološki izrazi u sustavu i njegovoj upotrebi na primjeru kabaretskoga teksta*; D. Steude (Njemačka), *Komponente boja u frazeoleksemima. Kontrastivno istraživanje njemačkog i grčkog kromatizma s posebnim obzirom na njemački kao strani jezik*; (doktorati) P. Balsliemke (Njemačka), *Frazeološki izrazi u komercijalnim reklamnim porukama*; S. Fomina (mentorica, Rusija), *Četiri elementa univerzuma u njemačkim i ruskim frazeološkim izrazima i paremijama – „zrak“, „voda“, „zemlja“, „vatra“*; [S. Fomina], *Rodbinske veze u njemačkim i ruskim frazeološkim izrazima i paremijama*; [S. Fomina], *Metafore koje prikazuju emocije na primjeru njemačkih i ruskih frazeoloških izraza i paremija*; [S. Fomina], *Frazeologizmi o muškarcu i ženi iz perspektive nacionalne slike o svijetu na*

primjeru njemačkog i ruskog jezika; [S. Fomina], *Njemački i ruski frazeologizmi i paremije s komponentom broja s emotivno-aksiološkog aspekta*; E. Hallsteinsdóttir (Njemačka), *Razumijevanje idiomatskih frazeoloških izraza u nastavi njemačkog kao stranog jezika*; M. D. Weiler (Njemačka), *Tekstni uzorci njemačkih sudskih presuda i analiza frazeologizama s područja prava*; (znanstveni projekti) M. Eikelmann / T. Tomasek (voditelji projekta, Njemačka), *Upotreba sentenca u srednjovjekovnom dvorskom romanu 12. i 13. stoljeća*; S. Fomina (voditeljica projekta, Rusija), *Univerzalno i kulturnospecifično u fundusu frazeoloških izraza i paremija s komponentama „svjetlost“ i „tama“*; S. Fomina, *Vremenski pojmovi „vrijeme“, „trenutak“ i „sat“ s aspekta nacionalnog pogleda na svijet u njemačkom i ruskom*; [S. Fomina], *Nacionalni stereotipi i jezični klišeji – leksičke komponente „put“ i „životni put“ u fundusu njemačkih i ruskih frazeoloških izraza i paremija*; [S. Fomina], *Geometrijske metafore „krug“, „linija“ i „ugao“ kao konceptualni elementi nacionalnog pogleda na svijet na*

primjeru njemačkih i ruskih frazeoloških izraza; [S. Fomina], *Simboli flore i faune u njemačkim i ruskim frazeološkim izrazima i paremijama*; [S. Fomina], *„Proljeće“, „ljetno“, „jesen“ i „zima“ u fundusu njemačkih i ruskih poslovice*; O. Lurati (Švicarska), *Frazeološki izrazi i društvo*; E. Piirainen / I. Tapani (Njemačka), *Poznatost frazeoloških izraza u regionalnim govorima Njemačke*; C. Tschichold (Švicarska), *Pogreške pri upotrebi frazeoloških izraza u nastavi engleskog kao stranog jezika*.

Iza toga slijedi prikaz aktualnih frazeoloških istraživanja u Francuskoj ugledne francuske frazeologinje Gertrud Gréciano (Strasbourg), a taj znanstveni izvještaj dopunjen je bibliografijom koja sadrži pedesetak najnovijih radova o raznim aspektima proučavanja frazeoloških izraza i paremija na građi francuskoga jezika.

Na zadnjim stranicama *Bulletina* nalaze se imena i adrese članova Predsjedništva i Savjeta Društva. *Bulletin* se može naručiti na sljedećoj adresi: Prof. dr. Annelies Häcki Buhofer, Deutsches Seminar, Nadelberg 4, Engelhof, 4051 Basel, Helvetia, Tel: ++41 61 267 34 22, e-mail: annelies.haechki-buhofer@unibas.ch

